



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Quæstio XI. In Titulum XI. De cognatione spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

titudinem. Nam liberi post hoc ei nati reducuntur in servitutem, adeoque sequuntur conditionem Patris, licet nati sint ex matre libera, l. 2. c. de libertis, & eorum liberis. Tertius casus est, juxta Sanchez. cit. n. 14. quo mater libera, & gerens uterum, justo bello capta, & in servitutem redacta parit. Nam eo quoque casu non ex vi natalium proles fit serva; sed, quod eâ occasione justî belli, beneficium à capientibus acceperit, ne unâ eum matre interimeretur.

1086. Quoad honores autem, & nobilitatem

filius sequitur conditionem patris. L. cum legitime ff. de statu hominum. Id extendi etiam ad filium naturalem, saltem quando uterque parens nobilis est, tenent aliqui apud Sanchez cit. n. 1. quamvis de jure communi aliud sit; sed in his hodie plurimum pendet à particularibus statutis, & legibus; præsertim in materia beneficiorum, & Canonicatum, ubi requiritur descendencia ab utroque, vi sanguinis, non connubiorum; & nobilitas, per tot, & tot parentelas; quæ materia non est hujus fori.

QUÆSTIO XI.

In Titulum XI. De cognatione spirituali.

1087. Cognatio triplex est, spiritualis, legalis, & carnalis; quælibet earum venit inter impedimenta matrimonii, & dirimentia sub hoc termino Cognatio. de Legali dicemus tit. 12. de Carnali. tit. 14. de Spiritualis, quaestione præsentis. Cognatio spiritualis, est propinquitas certarum personarum, Ecclesiæ institutione proveniens ex collatione, vel susceptione baptismi, & confirmationis. Multo amplior, & ad plures personas extensa erat jure vetèri; nunc tamen, & jure novo, nec propter multitudinem prohibitionum multoties contingat in gradibus prohibitis matrimonia contrahi, à Trid. sess. 24. de Reform. Matr. c. 2. restrictum est ad pauciores, ut dicemus in seqq.

ARTICULUS I.

An, & quo jure cognatio spiritualis matrimonium dirimat.

1088. Quod cognatio spiritualis dirimat matrimonium contrahendum, vel eâ stante contractum, non jure naturali, aut divino, seu ex ipsa institutione sacramenti, sed solum Ecclesiæ dispositione ob reverentiam, quæ debetur baptizanti, confirmanti, ac Patrinis, qui eorum Patres spirituales dicuntur, habetur ex Concilio Nicæno, can. 20. & tum ab aliis sub hoc Pontificibus, tum conciliis confirmatum, ut constat ex tota causâ 30. q. 1. & toto hoc titulo in decretal. ac novissimè ex Trid. supra cit. Ex aliis porro Sacramentis (præterquam baptismi, & confirmatione) hæc cognatio, cui Ecclesiæ dispositione annexa sit

vis impediendi, vel dirimendi matrimonia, non oritur, ut dicitur in c. fn. q. 1. h. 1. in 6. ibi: Ex datione vero aliorum sacramentorum cognatio spiritualis nequam oritur, quæ matrimonium impedit, vel dissolvat. Nam ut ait gl. ibid. 7. sacramentorum; in baptismi renascuntur; & Chrismatio illam confirmat; quod non est in aliis sacramentis.

Nec obstat quod in c. omnes. 33. q. 1. dicatur, omnes, quos in penitentia suscipimus, ita nostri sunt spirituales filii, ut & ipsi, quos vel nobis suscipientibus, vel trine immersionis vocabulo mergentibus, unda sacri baptismatis regeneravit. Sylvester quoque docens admonet unumquemque Sacerdotem, ut nullus causa fornicationis ad suam penitentialem accedat: quia scriptum est (omnes, quos in penitentia accipimus, ita filii nostri sunt, ut in baptismate suscepti) quapropter hoc scelus, si quis perpetraverit, non solum dignitatis honorem amittat; verum etiam usque ad exitum vitæ suæ jugi penitentia se subdat: & c. sequenti ibi: Si quis Sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit, sciat se grave adulterium commississe. Idcirco femina si laica est, omnia derelinquat, & res suas pauperibus tradat, & converta in monasterio Deo usque ad mortem serviat: Sacerdos autem, qui malum exemplum dedit hominibus, ab omni officio deponatur, & peregrinando duodecim annis peniteat: postea verò ad monasterium vadat, ibique cunctis diebus vitæ suæ Deo serviat.

Ex

Ex quo videtur deduci, hoc impedimentum nasci etiam ex sacramento penitentiae; cum etiam confessarij dicantur spirituales patres suorum penitentium, & hi spirituales filij eorum; quia tamen per effectum hujus sacramenti; seu gratiam; vi ejus collata, non renascimur, nec in hoc confirmamur, sed tantum reconciliamur; propinquitati ex hoc sacramento nascenti non est vis eadem, ac illi, quae ex baptismo, & confirmatione provenit, ab Ecclesia constituta, ut constat ex *cit. c. fin. h. t. in 6.* Et ideo comparatio, quae fit inter filios spirituales ex sacramento penitentiae; & illos, qui tales sunt ex baptismo, & confirmatione, non fit, quoad omnes juris effectus filiationis legalis; sed tantum quoad ipsam filiationem.

ARTICULUS II.

Ad quas personas se extendat Cognatio spiritualis?

1091. Seu, quod idem est, inter quas personas annexa sit perpetuo haec cognatio, seu spiritualis propinquitatis; cui jure positivo Ecclesiae detur vis dirimendi matrimonium, consequenter durans, etiam extincta persona, qua mediante contracta est, ut notat Sanchez *l. 7. hic d. 54. n. 8.* apud Vincent. de Just. *l. 7. dispens. matr. c. 5. n. 4.* In hac quaestione aliud dicendum spectato jure antiquo; aliud jure novo, ut ex mox dicendis patebit. Cognatio spiritualis jure veteri, triplicem speciem continebat paternitatem, compaternitatem, & fraternitatem. Paternitas dabatur 1. inter baptizantem, & baptizatum, inter confirmantem, & confirmatum. 2. inter patrum baptizati, vel confirmati, & inter baptizatum & confirmatum. *c. de eo. 30. q. 1. c. 1. de cognat. spir. in 6.* ubi Bonifacius VIII. de cognatione spirituali ex baptismo, ut habetur *c. nedum 1. h. t. in 6.* sic statuit: *Nedum inter baptizatum, & illum qui eum suscepit de baptismo; ac inter eundem baptizatum, & suscipientis filios & uxorem ante susceptionem carnaliter cognitam ab eodem: imo etiam inter suscipientem, patremque baptizati, & matrem; cognationem spirituales in baptismo contrahi jure constat; quae cognatio, & contrahendum matrimonium impedit; & dirimit post contractum. Et eadem, quae de suscipiente sunt dicta, sunt de baptizante.* Tom. IV.

prizante censenda. & eadem ex confirmatione quoque, seu frontis chrismate, spiritualis cognatio eisdem modis contrahitur: matrimonia similiter impediens contrahenda, & dirimens post contracta.

Compaternitas vero dabatur inter parentes baptizati, vel confirmati, & ipsum baptizantem, & confirmantem, & Paternos baptisimi, & confirmationis: Et haec duplex cognatio transfundebatur a viro in uxorem: *c. Peruenit. 30. q. 1. ibi: nullus Christianus suam commatrem in conjugium suscipere debet. c. si quis. 30. q. 4.* ubi Innocentius Exuperio Tolerano rescribens ait: *si quis ex uno conjugio filium aut filiam alterius de sacro fonte suscepit, aut ad christiana renuerit, vel Christianitatis ministerium dederit, ambo, & vir & uxor compatres existant parentibus infantis: quia vir & mulier caro una effecti sunt. c. Veniens. 6. de cognatione spir. ibi: mandamus, quatenus, si constiterit mulierem praedicti viri filium de sacro fonte levasse ante, quam eam desponsasset uxorem; vos inter eos divortium app. postposita celebretis. Fraternitas demum erat inter filios carnales baptizantis, vel confirmantis, vel Patrum, & ipsum baptizatum, vel confirmatum: *c. Pictacium. c. non oportet. 30. q. 3. c. Tua nos. de Cognatione spir.* Nam cum ab Innocentio III. quareretur, an natus ante compaternitatem filiam compatris sui, vel commatris, sibi possit matrimonialiter copulare, & si contraxit, an debeant separari, & an consocij matrimonij teneantur illud in publico separare? Pontifex respondit, quod hujusmodi personae non possunt matrimonium contrahere: *& si contraxerint, possunt ab invicem separari: & qui contractum fecerint, debent Ecclesiae illud nuntiare.* Haec de jure antiquo.*

Jure autem novo Tridentini *sess. 24. 1092. de Reform. matr. c. 2.* cognatio spiritualis partim ablata, partim restricta est. Nam omnino oblata est Fraternitas; restricta autem Paternitas, & compaternitas in hoc 1. ne a viro transfundatur in uxorem. 2. ne compaternitas contrahatur inter baptizantem vel confirmantem, & Paternos. Verba Tridentini loco citato sunt;

O o

sunt;

funt: *Docet experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia: in quibus, vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, ut unus tantum, sive vir, sive mulier, juxta sacrorum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de baptismo suscipiant; inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem ac matrem tantum, spiritualis cognatio contrahatur; & subjungit: ea quoque cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personis hujus spiritualis cognationis impedimenti omnino sublatis.*

1093. Ex hoc decreto colliges, jure novo liberè, & licitè contrahi posse matrimonium inter personas in hoc decreto nominatim non expressas; sic Barbof. in *cit. locum Trid. n. 18.* constat etiam ex verbis ultimis decreti ibi: *non egrediatur;* & Constitutione Pij V. incipiente: *Cum illius vicem. 1566.* Unde sequitur. 1. inter baptizatum, & carnales liberos Patrini; 2. inter baptizatum, & uxorem Patrini, postquam vidua fuerit, liberè, ac licitè matrimonium contrahi posse, si non ipsa, sed tantum vir ejus patrinum egit. Nam hæ personæ in eo decreto Tridentini nominatim expressæ non sunt; sequitur. 3. Uxorem, ex eo, quòd vir ejus Patrinum egerit alicujus in ejus baptismo, vel confirmatione, nec cum baptizato vel confirmato, nec cum carnalibus ejus parentibus contrahere nunc cognationem spiritualem. Nam hæ personæ non sunt in hoc decreto nominatim expressæ; & cognationis transfusio à viro in uxorem hodie sublata est per *cit. Trid. sic Toletus in instruct. sacerdot. l. 7. c. 4. n. 5.* sequitur 4. Titium parentem baptizati, mortuâ uxore, quantum est vi hujus impedimenti, validè ac licitè contrahere posse matrimonium cum Berta vidua, cujus maritus, dum viveret, filium, vel filiam Titij suscepit ex baptismo, vel confirmatione; quia per hoc Berta cum Titio non contra-

xit ullam cognationem spiritualem ex n. 1092.

Sequitur 5. Titium, & Cajam (qui simul alienum filium, vel filiam ex baptismo, vel confirmatione susceperunt) validè ac licitè, posse contrahere matrimonium, soluto per mortem conjugis eorum matrimonio; quia Patrini inter se, jure novo, non contrahunt cognationem spiritualem; hæc enim compaternitas inter Patrinos per Trid. sublata est; cum hæ personæ non nominatim exprimentur in ejus decreto; sic Reginald. l. 3. n. 150. cum communi. Sequitur 6. hanc cognationem contrahi à baptizante, vel confirmante, aut Patrini cum parentibus baptizati vel confirmati carnalibus, seu naturalibus, licet eum susceperint extra conjugium; Colligitur ex illis verbis: *baptizatique patrem & matrem;* quod propriè non verificatur in patre solum adoptivo, ut notat de Justis *cit. n. 23.* sed tantum naturali; licet fornicario.

Quæstio ulterior est 1. an cognationem spiritualement cum parentibus contrahat baptizans, vel levans ex baptismo filium hæretici? 2. Pagani, aut Judæi? ad 1. R. affirmative, cum communi. Nam hæretici sunt capaces hujus cognationis, utpote baptizati, & subsunt legibus Ecclesiæ. Ad 2. R. negativè; nam cognatio est reciproca; ergo si eam non contrahat infidelis cum baptizante, vel levante; nec eam contrahit minister vel Patrinus fidelis baptizans, aut levans ex baptismo filium infidelis; at infideles eam non contrahunt; cognatio enim spiritualis supponit natum spiritualiter per baptismum, sicut cognatio naturalis, natum naturaliter; infidelis autem non est natus spiritualiter. Nec obstat, quòd mulieres Christianæ contraxerint impedimentum criminis cum infidelibus, qui earum suavis, viros ipsarum occiderunt, ut suscepto baptismo cum eis matrimonium contraherent, ut dicitur *c. 1. de convers. Infidelium.* Nam poena non est necessariò reciproca; inhabilitas porro illa poenalis est ex sine legis eam inducentis in odium delicti ab Ecclesiæ subditis commissi, ut constat ex dictis.

Quæstio est 2. an Procurator, seu qui alterius nomine levat ex baptismo, sibi vel

fito principali contrahat cognationem spirituales: complures apud Sanchez l. 7. hic d. 59. n. 2. & alij etiam apud Barbof. in cit. c. 2. Trid. Sess. 24. de Reform. matr. n. 26. affirmant, quod Procurator eam contrahat sibi; sed probabilius est contrarium; quia talis propinquitas, quæ nascitur ex his sacramentis, non imponitur levantibus; aut suscipienti utcumque solum Physicè, sed moraliter, nimirum actioni ejus, cujus nomine fit; at Procurator in eo casu Physicè suscipiens baptizandum, non suo, sed Principalis nomine agit, & respondet; ergo non ipsi, sed Principali ea propinquitas imponitur.

Major ex aliis ejusmodi casibus, qui per alios jure fieri possunt, constat. Nam, qui nomine alieno contrahit cum Berta, non evadit Bertæ conjunx, sed is, cujus nomine contrahit; & qui alieno nomine fide jubet, non ipse, sed is, cujus nomine fidem interponit, fidejussor est: at Patrinus est fidejussor apud Deum. c. Vos ante omnia 105. dist. 4. de consecrat. 2. quia, sic actum tangendi, vel levandi baptizatum (ad hoc, ut quis evadat Patrinus, consequenter spiritualiter ei cognatus) intelligendum esse, non modò suadet communis fidelium sensus, Ecclesiæ permisso, cæteroquin id inhibituræ; sed etiam decisum esse à S. Congregatione referunt complures, ut notat Vincent. de Justis cit. l. 2. c. 5. d. n. 31.

1097. Nec obstat, quod cognatio spiritualis in variis canonibus tribuatur suscipienti, tenenti, tangenti baptizandum in baptismi collatione. Nam hoc intelligitur de suscipiente tenente, ac tangente etiam moraliter, nimirum vel per se, vel per alium nomine suo, ut dictum est priori num. Procurator autem constitutus, ut baptizandum levet, non suo, sed alieno nomine tangit; qui autem loco Parochi baptizat, non Parochi, sed Christi nomine agit; unde non Parochus, sed minister baptismi cognationem contrahit. Accedit quod etiam juxta P. Sanchez. cit. l. 7. d. 38. d. n. 1. ut quis titulo Patrini contrahat cognationem spirituales, in levante baptizatum requiratur intentio saltem tacita, exercendi munus Patrini; hoc est levandi nomine suo, & pro eo respondendi; id, quod etiam docet Bonacina de Matr. q. 3. p. 5. d. 2. n. 15. qui autem ex-

erect solum munus Procuratoris, exercet solum actionem Physicam tenendi nomine alieno.

Quæstio est. 3. an cognatio spiritualis 1098. contrahatur à Laico baptizante privatim in casu necessitatis? R. affirmative cum Sanchez. l. 7. hic d. 57. n. 10. Layman l. 5. tr. 10. p. 4. c. 8. n. 5. q. 4. & aliis: quia jus hoc impedimentum statuit in baptizantem absolute, quin distinguat, an solenniter, an privatim, an vir, an mulier baptismum conferat; cujus ratio est, quia in quovis tali casu intervenit vera regeneratio per baptismum, propter quam Ecclesia statuit, ut baptizans ejusmodi cognationem contraheret, extra illum casum specialem, quo Parens in casu necessitatis prolem suam legitimam baptizaret; ne propter hunc actum pium jure debiti exigendi eum privaret, ut habetur in c. ad limina. 30. q. 1. ubi Joannes Papa VIII. ad quæstionem, an vir, qui filium suum in extremo vite positum, necdum baptismatis unda lotum, absentia scilicet sacerdotum, necessitate cogente baptizavit, & propriis manibus retinendo suscepit, à sua conjuge esset separandus? respondit: fieri nullatenus debere, dicente scriptura: à Domino junctam esse viro uxorem, &c.

Quæstio est. 4. an cognationem spirituales 1099. contrahat Patrinus in baptismo solum privato, & non solenni? R. i. affirmative teneri à Navarro in Manual. c. 22. n. 40. Coninch, Pontio, & aliis apud Barbof. cit. in c. 2. Trid. Sess. 24. n. 14. & satis probabilem censeri à P. Westner de impedimentis conjug. parte 2. d. 12. n. 13. negativam autem doceri à Vincentio de Justis l. 2. c. 5. n. 42. sed hujus nullam rationem affert; extendente hoc etiam ad casum, quo Patrinus in baptismo privato habuisset animum, verè agendi Patrinum; quia hæc intentio non facit illum actum esse ceremoniale.

In hac quæstione certum videtur, cognationem spirituales contrahi ab eo, qui præstat exercitium formale Ministri vel Patrini. Utrique enim adscribitur à Trid. cit. in n. 1092. Cum autem exercitium ministri aliud pertineat ad substantiã, aliud ad solam solennitatem sacramenti; & ab eo hæc cognatio contrahatur propter actum sacramentalem in baptismo etiam non solennem, ex n. 1098. rectè sequitur

etiam contrahi à ministro, seu baptizante sine solennitate.

1101. Certum est 2. actionem *Patrini*, etiam quã talis, non esse de substantia baptismi. Confertur enim validè, sine omni Patrino, qualiter fieri potest non tantum in gravi necessitate; sed etiam, cum ex justa causa quis rebaptizatur sub conditione. Nam eo casu, subsistente conditione *si non es baptizatus, ego te baptizo*, valet baptismus, quin tali casu requiratur Patrini, ut docet Quintanaduennas in *singularib. theol. moral. tract. i. singul. 18. n. 1.* & ex praxi constat; & statuitur in Rituali de baptif.

1102. Ex hoc autem infertur cognationem spiritualement probabilius non contrahi à Patrini in baptifmo non solenni. Nam Patrini eam non contrahit, nisi formaliter exercendo *minus Patrini*; in baptifmo enim collato solum quoad substantiam nullum munus habet; ergo solum in baptifmo, quoad solennitatem; hoc autem exercere non potest, ubi baptismus non confertur *solenniter*; ita Sanchez *l. 7. hic d. 62. n. 14.* Neque dicās: ergo nec parentes baptizati in baptifmo privato contrahunt cognationem spiritualement. R. enim cum dist. illati: ergo nec parentes baptizati in baptifmo privato contrahunt cognationem spiritualement cum Patrini C. cum baptizante N. illatum; hæc enim alligatur actioni ministri pertinentis ad substantiam talis sacramenti.

1103. Questio est 5. an Patrini contrahant cognationem spiritualement; quando solæ ceremoniæ suppleantur in Ecclesia; prius omiffæ in baptifmo privato: R. negativè; ita Sanchez cit. Pyrrhus Corradus in *praxi dispens. Apostol. l. 8. c. 8. n. 6.* & alij, contrarium sentiente Garcia *de benefic. p. 8. c. 6. à n. 46.* Nam hoc impedimentum ex baptifmo non contrahitur, nisi in *collatione baptismi*, sed dum solæ ceremoniæ, omiffæ in baptifmo privato, suppleantur in Ecclesia, non confertur baptismus; ergo. Nec obstat, quod tunc fiat *solennitas baptismi*; hæc enim fieri potest, cum baptismus non confertur; aliud enim est *levare in solarem solennitatem suppletionem* aliud in *solenni baptismi collatione*. Ex hac igitur, non illa actione, Patrini cognationem contrahunt; cum solum illa, non ista sit formaliter exercitium Patrini. Hu-

jus enim actio non pertinet ad substantiam, sed tantum ad solennitatem baptismi collati.

Questio est 6. an in baptifmo possint esse *plures Patrini*? R. juxta antiquorum canonum statuta, *unum tantum* esse debere, sive vir sit, sive femina. c. *Non plures 101. dist. 4. de Consecrat. ibi: Non plures ad suscipiendum de baptifmo infantem accedant, quam unus, sive vir, sive mulier: in confirmatione quoque id ipsum fiat; c. quamvis 3. de cognat. spiritali. in 6. ibi: quamvis non plures quam unus vir, vel una mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptifmo infantem, juxta sacrorum Canonum instituta: si tamen plures accesserint, spiritalis cognatio inde contrahitur, matrimonia contrahenda impediens, & etiam post contracta dissolvens. De confirmatione in super. quatum ad hoc, idem judicium est habendum.* Ex datione vero aliorum sacramentorum; cognatio spiritualement nequaquam obtritur, quæ matrimonium impediatur vel dissolvatur. Quod etiam habetur in *Trid. tit. c. 2. ibi: ad summum duos, nimirum unum, & unam.* Si tamen plures accesserint; etiam ab illis cognatio spiritualement contrahitur, juxta cit. c. *quamvis 3. h. t. in 6.* Parochi autem (vel qui baptismum conferunt) antequam ad baptismum conferendum accedant, ab iis, ad quos spectat; exquirere, quem, vel quos elegerint, ut baptizandum de sacro fonte suscipiant, & cum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittere tenentur; si secus fiat, Parochi culpa, vel negligentia, ordinarij arbitrio puniendus est. sic *Trid. loco cit.*

Admittere plures, quam jure permittitur, esse peccatum grave, docent Barbof. p. 2. de offic. & potest. *Episcopi allegat. 30. n. 44.* Gaspar Hurtad. de *Matr. d. 18. diffic. 4. n. 2.* sed non esse grave, tenet Sanchez *l. 7. hic d. 57. n. 6.* nec in hoc dispensare potest Episcopus. Hic enim super Conciliari dispositione dispensare non valet; Zerola in *praxi Episcoporum. p. 1. V. Baptifmus 2. 4.* & alij, ne quidem, ut sint *duo ejusdem sexus, levantes nomine suo*, ut habetur in declarationibus ad c. 2. *CC. Trid. sess. 24. de reform. matr. n. 4.* ubi dicitur, quod unus, qui sit viri, & alter, qui sit mulieris procurator, baptizandum de sacro fonte suscipere possit, non tamen *duo viri, vel*

duæ mulieres nomine suo; nec vir nomine mulieris, aut mulier nomine viri.

1106. Quæstio est 7. an in confirmatione possint esse plures Patrini? R. non posse licite ex *c. fin. h. t. in 6.* relato paulò antè; ita Sanchez *l. 7. hic d. 57. n. 9.* nec obstat, quòd ex decreto Tridentini in baptismo possit esse unus, & unà. Nam ibi loquitur de baptismo; quæ dispositio, cum circa hoc punctum in baptismo sit correctoria juris antiqui in *cit. c. fin.* extendi non debet ad casum non expressum juxta dicta *n. 123. & 129.* Confirmatio autem eo loco non exprimitur; ergo manet hic casus sub dispositione juris antiqui.

1107. Quæstio est 8. an susceptores ex baptismo, vel confirmatione debeant esse baptizati, vel confirmati? affirmativa responsio est ex *c. in baptismo. dist. 4. de consecrat. ibi: in baptismo; vel confirmate non potest alium suscipere in filium, qui non est baptizatus, vel confirmatus.* An autem, si nihilominus suscipiant, contrahant cognationem spirituales? quæstio est: & de baptismo constat ex *n. 1095.* quòd non; de confirmatione autem idem affirmant Sanchez *l. 7. d. 60. n. 7.* Pontius de impediment. matr. *c. 24. §. 1. & alij.*

1108. Not. autem 1. præter hos à munere Patrini etiam repellit excommunicatos, interdictos, facinorosos, & criminosos. sic Layman *Theol. moral. l. 5. tr. 2. c. 9. n. 2.* Deinde mutos; *c. Pueruli dist. 4. de Consec. 3.* Abbates, Monachos, & Religiosos claustrales in baptismo. *c. non licet Abbat. dist. 4. de Consec. & c. Monachi eodem:* excipe, nisi evecti sint ad dignitatem Episcopalem; Sanchez *tom. 2. in decal. l. 6. c. 6. n. 44.* Cæterum Patrini munus agere potest quilibet fidelis, rationis compos, nec specialiter prohibitus, cujuscunque ætatis, licet minoris baptizando; ut cum communi docet Barbof. in *cit. c. 2. Trident. sess. 24. à n. 13.* Nam in contrarium jure nihil definitum est.

1109. Not. 2. cum parentes baptizandi addunt plures, qui cum levant ex baptismo, Parochum non debere illosmittere; sed debere designare unum ex ijs, vel ad summum unum, & unam qui soli hanc cognationem contrahent. Nam Trident. *cit. c. 2.* dicit: neminem, præter designatum, hanc cognationem contrahere. Si au-

tem Parochus non seligeret, sed omnes admitteret, omnes probabiliter contraherent hanc cognationem, si omnes baptizandum levarent, seu tangerent. quia licet Concilium prohibeat plurium admissionem, tamen non irritat contrà factum; ergo cum cognatio spiritualis in Patrino nascatur ex actu formaliter levandi seu tenendi baptizandum, omnes tenentes eum in hoc casu incurrent; ita Zoësius *h. t. n. 7.* Et constat ex declarationibus ad *cit. c. 2. Trident. n. 7.*

Not. 3. Patrem, qui baptizat filium legitimum in necessitate, non contrahere cognationem spirituales; & ideo debitum licite reddere; & exigere; quia per actum bonum; & necessarium præjudicari non debet matrimonio stanti. *c. 2. h. t.* ubi Alexander III. ad quæstionem à Salernitano Archiepiscopo propositam: an si vir, vel mulier, scienter vel ignoranter filium suum de facto fonte susceperint, propter hoc separari debeant? Respondit: quòd, quamvis generaliter sit institutum, ut debeant separari; quidam tamen humanius sentientes aliter statuerunt. *ideo nobis videtur, quòd si ex ignorantia, si ex malitia id fecerint, non sunt ab invicem separandi, nec alter alteri debitum debet subtrahere;* nisi ad continentiam servandam possint induci: quia si ex ignorantia id factum est, eos ignorantia excusare videtur; si ex malitia, eis sua fraus non debet patrocinari vel doli. Idem etiam habetur in *c. ad limina. 30. q. 1.* quòd etiam procedit, si per ignorantiam baptizet ex *cit. c. 2.* quamvis autem Abbas in *cit. c. 2. & gl. in c. nosse. 30. q. 1.* velint, quòd Pater per malitiam baptizans propriam prolem (licet non liberetur à debiti redditione, ne sua fraus ei patrocinetur) exactione tamen debiti privetur, quòd etiam sequi videtur ex *c. de eo, 30. q. 1.* tamen, cum super hoc casu nihil sit dispositum, & ad pœnam spectet, sine textu id non est dicendum; ita Zoësius *n. 9.*

Not. 4. cum, qui externæ mulieris, aut concubinæ filium baptizat, vel de sacro fonte suscipit, cum ea cognationem spirituales contrahere, & impedimentum dirimens matrimonium cum ea contrahendum. *c. 1. h. t. in 6.* cujus tenorem regulimus supr. si quæras, an parens filium suum illegitimum baptizans, vel levans extra necessitatem peccet? R. cum Card.

Lug. in Responsis: moral. l. 1. d. 5. n. 4. id prohiberi solis conjugibus, ne quis cognatam suam spirituales habeat in uxorem. Si autem uxore post partum mortuâ, proprium suum filium levaret ex baptismo, licite ageret, quia non levaret filium, dum est cum ejus matre in actuali matrimonio; sic Lugo. cit. n. 5.

1112. Quæstio est. 9. an idem possit esse Patrinus in baptismo, & confirmatione: R. negativè, nisi cogat necessitas. C. In Catechismo. 200. dist. 4. de consecr. ibi: in baptismo, & confirmatione unus Patrinus fieri potest, si necessitas cogit, non est tamen consuetudo Romana, sed per singulos suscipiunt. Et ita etiam tenet Barbosa. in cit. c. 2. Trid. n. 39. qui n. 40. addit, unum non posse in confirmatione tenere ultra duos eadem die, ut habetur in Pontificali; sed contrarium vidi in usu esse.

1113. Quæstio est. 10. an, & qualiter spiritualis cognatio augetur? R. quod omnino augetur. 1. reciproca susceptione liberorum; nam si Titius ex baptismo suscipiat filium Caii, & hic filium Titii, duplex compaternitas est. 2. si quis eundem suscepit ex baptismo, & confirmatione; nam cum suscepto duplicem Paternitatem directè, cum ejus Parentibus duplicem compaternitatem indirectè contrahit. Et ideo unâ per Apostolicam dispensationem sublatâ, remanet altera; sic Pyrrhus Corradus in praxi dispens. Apost. l. 3. c. 8. n. 16. ex c. Pastoralis. de Privileg. c. Ex tuarum. de author. & usu pall. si tamen unus uni plures liberos levavit, non augeri Paternitatem, vel compaternitatem, ibidem tenet, ex hodierna praxi.

1114. Quæstio est. 11. quæ actio propriè requiratur in Patrino, ut inde oriatur in illo

homine cognatio? R. ut puerum suscipiat de manu baptizantis, vel ipse huic porrigat. Si enim compater de manu commatris, vel hæc de manu illius susciperet, cognationem non contraheret; quia non susciperent de sacro fonte; ita Sanchez. l. 7. hic d. 56. n. 3. & alii: sufficit autem, si Patrinus, à Parentibus designatus, infantem Sacerdoti porrigat, ut aquæ asfusione abluat, vel ablutum ab ejus manu statim recipiat, esto eum in actu abluendi non tangat; sic Corradus cit. n. 8. P. Pariter; dicens in fine; sic in casu proposito decifum esse à sacra Congreg. 27. Septemb. 1601.

Præterea not. 1. ex invalida collatione baptismi, vel confirmationis, cognationem spirituales non contrahi; sic enim deficit ejus principium, regeneratio nimirum spiritualis. Hinc quando in c. su. h. t. dicitur: pro eo, quod ipsum Pater mulieris ejusdem, qui sacerdos existit, baptizavit; narratur solum factum, non autem constituitur in eo vis contrahendi hanc cognationem, quod sacerdos fuerit, qui baptizavit.

Not. 2. etsi cognatio spiritualis superveniat matrimonio ritè contracto, exinde tamen hoc non solui; cum id in jure nulli decretum reperitur; & quamvis aliqui putent, Patrem, qui extra casum necessitatis baptizat, vel levat propriam prolem, privati jure petendi debitum; contrarium tamen probabilius est ex n. 1110. & colligitur ex c. 2. h. t. ibi; nec aliter debet subtrahere, si vel ex ignorantia, vel malitia fecerint: nam si ex malitia; eis sua fraus non debet patrocinari, vel dolus ubi gloss. V. debitum subtrahere; non invenimus, ait, prohibitum in hoc casu, quod non exigat; ergo nos prohibemus.

QUÆSTIO XII.

In Tit. XII. de Cognatione Legali.

1117. S upponendum, adoptionem in genere, esse actum legitimum, quo in locum filii, vel nepotis assumitur, qui naturâ talis non est, ut notat Strykius ad l. 1. Instit. Tit. 11. de adoptionibus, & Zoëtius ad l. 1. Inst. Tit. 11. n. 1. alia est perfecta, quâ per rescriptum Principis persona extranea, quæ sui juris est, transit in potestatem, & familiam adoptantis, sicut alii

filii legitimi, & hæc dicitur arrogatio: altera imperfecta, quæ etiam specifica, & simplex dicitur, quæ est hominis, qui in potestate Patris est, in filium assumptionis Magistratus imperio facta. De variis utriusque adoptionis juris effectibus agunt Legistæ; nos ea solum damus, quæ pertinent ad matrimonia, & nuptias.

ART.